

מ"ת 9126/08/22 - מדינת ישראל ע"י נגד האני עתאיקה (עציר) - נוכח ע"י

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

מ"ת 9126-08-22 מדינת ישראל נ' עתאיקה(עציר)

בפני	כב' השופט הבכיר, אלון אופיר
מבקשים	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שמעון שימן
נגד	
משיבים	האני עתאיקה (עציר) - נוכח ע"י ב"כ עו"ד תאמר אסדי

החלטה

1. בפני בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים כנגדו, על פי הקבוע בסעיף 21(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי [סמכויות אכיפה - מעצרים] תשנ"ו - 1996 [להלן: "**החוק**"].
2. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה בזמן פסילה כאשר הוא בלתי מורשה לנהיגה.

תסקירי שירות המבחן

3. בתסקירים מיום 29.9.22 ו- 30.10.22 סקר שירות המבחן את הרקע האישי והעברייני של המשיב, את הערכת גורמי הסיכון והערכת הצורך בטיפול.
4. בתסקיר מיום 30.10.22 המליץ שירות המבחן על שחרורו ממעצר לצורך שילובו בקהילה.

עמדת הצדדים:

5. ב"כ המבקשת התנגד לשילובו של המשיב בהליך טיפולי במסגרת המעצר. לדבריו, המשיב אינו עומד בחריגים שנקבעו בבש"פ סויסה. המשיב לא החל הליך גמילה בטרם מעצרו, סיכויי הצלחת הטיפול אינם ברורים ובוודאי שלא ניתן להגדירם כגבוהים, המסוכנות הנשקפת ממנו גבוהה ואין בחלופה שהוצעה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מן המשיב.

6. ב"כ המשיב ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, טען כי אף שאנו מצויים בהליך המעצר ולא בתיקו העיקרי של המשיב, יש הצדקה מלאה (ולמרות קביעת בית המשפט העליון בפרשת סויסה) לאפשר למשיב תהליך טיפול וגמילה מסמים, מהלך אשר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי ולא רק עם הרצון האישי של המשיב להשתקם. לתמיכה בעמדתו הפנה ב"כ המשיב לפסיקה שניתנה (בין היתר על ידי בית המשפט העליון) אף לאחר הילכת סויסה, ולפיה במקרים המתאימים אפשר בית המשפט יציאה להליך טיפולי עת מצוי המשיב בתנאי מעצר, זאת גם כאשר מבחן שלושת השלבים שהוגדר בפרשת סויסה לא התמלא.
7. המשיב ציין כי הוא מודע לכך שהליך הגמילה הוא ארוך וקשה, ובכל זאת מעוניין ומבקש הוא כבר עכשיו בעודו עצור לעבור לקהילת "רוח במדבר" ולהתחיל הליך שיקומי של גמילה.

דין

8. בבש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נ' אשר סויסה** (21.3.11) (להלן - בש"פ סויסה) מנה בית המשפט העליון את שיקולים שיש להביא בחשבון בעת בחינת אפשרות שחרור לחלופה טיפולית במסגרת הליך המעצר.

בין השיקולים:

האם המשיב התחיל כבר בהליך גמילה עוד לפני מעצרו, סיכויי הצלחת הטיפול, מידת התאמתו ומוכנותו של המשיב לטיפול גמילה, גילו של המשיב והזדמנויות גמילה שניתנו לו בעבר, האם יש בחלופת הגמילה כדי לאיין או להקלות את עילת המעצר, האם יש חשש לשיבוש הליכי משפט, מה סוג העבירות המיוחסות למשיב, עברו הפלילי של המשיב, השלב בו נמצא התיק העיקרי והזמן שנותר עד לסיומו, גזר הדין הצפוי למשיב באם יורשע, נכונות מוסד מתאים לקלוט את המשיב.

בנוסף, קבע בית המשפט העליון בבש"פ 9177/18 **פלוני נ' מ"י** (2.1.19) את הדברים הבאים:

"כפי שהבהרתי בעניין פרוס, שליחתו של נאשם לטיפול במסגרת טיפולית בשלב דיוני המעצר הוא בגדר הקדמת המאוחר ועלול גם ליצור ציפיות בלב הנאשם ולכבול את ידי המותב הדין בתיק בשלב גזירת דינו של הנאשם..."

כל מקרה נבחן לגופו. כמצויין לעיל, אכן לכלל נקבעו חריגים כאשר העיקרי שבהם הוא מקום שהנאשם כבר היה מצוי בקהילה טיפולית קודם לביצוע העבירות בגין עומד לדין ועל יסודם נעצר, ברם, בענייננו אין חולק שתנאי זה אינו מתקיים ולכאורה אף לא שני התנאים המצטברים האחרים."

9. בחינת השיקולים הנ"ל לאור נתוניו של המשיב מעלה כי המשיב שבפני **לא התחיל את הליך גמילה עוד לפני מעצרו ולכן אינו עומד בתנאי הראשון שהגדיר בית המשפט העליון בפרשת סויסה.**

העבירות שביצע לכאורה המשיב בפרשה שבפני, אינן קשורות להתמכרותו לסם.

המדובר בעבירות של נהיגה בזמן פסילה כאשר המשיב אינו מורשה כלל לנהיגה, עבירות שביצע לכאורה **בפעם השביעית** (נהיגה כבלתי מורשה) **ובפעם השלישית** (נהיגה בזמן פסילה). במצב הדברים לעיל, ובהעדר זיקה בין בעיית ההתמכרות של המשיב לסמים ולעובדה כי פעם אחר פעם נהג רכב בעודו פסול ובלתי מורשה לנהיגה, לא ברורה לי הדחיפות שמעלה המשיב להתחיל בתהליך גמילתו בעודו עצור בגין עבירות תעבורה. בנוסף, אין בפני כל אינדיקציה ממשית לסיכויי ההצלחה של תהליך הגמילה המבוקש, אך יש אינדיקציה לרף מסוכנות חריג מצד המשיב בכל הקשור לאי כיבוד הוראות בית המשפט שלא לנהוג, שכן המדובר במי שפעם אחר פעם אחז בהגה של רכב בעודו בלתי מורשה לנהיגה, מבלי שהחלטות שיפוטיות יצרו כלפיו הרתעה שמנעה התנהגות זו (ללא כל קשר לצריכת הסמים שלו).

אמנם, קהילת "רוח במדבר" הביעה נכונות לקלוט את המשיב, אך נכונות זו באה שעה שהמשיב לא לקח עדיין כל אחריות על מעשיו במסגרת תיקו העיקרי, וככל שבסופו של יום יורשע המשיב בתיקו העיקרי, כאשר המדובר בנהיגה שלישית בפסילה, ושביעית כבלתי מורשה, יותר מסביר כי ייגזר עליו (לפי המתחמים הנוהגים) מאסר לתקופה ארוכה, מה שמקטין עוד את ההצדקה לקבל את בקשת המשיב בשלב כה מוקדם של תיקו להתחיל בתהליך גמילה ושיקום.

לא נעלמה מעיני החלטת בית המשפט העליון בש"פ 1152/17 **מולה דרבה נ' מדינת ישראל** (20.2.17):

"...אם בעת הנוכחית הצליח העורר לגייס עצמו לתהליך של גמילה, שלו נמצא מתאים - הרי שבהתחשב בגילו הצעיר ובמיעוט ההזדמנויות שעמדו בפניו - יש לעשות כל מאמץ לאפשר לו לעשות שינוי. שינוי כזה, ככל שיצליח, ייטיב עמו, ולא פחות מכך עם החברה כולה, שהרי לצד האינטרס להגן על הציבור מפני מבצעי עבירות ניצב גם האינטרס הציבורי בשיקום עבריינים."

כמו כן מודע אני לקביעת בית המשפט העליון בבש"פ 5240/18 **יוסי קוזיאשוילי נ' מ"י** (15.7.18):

"לגישתי ערכו של הליך שיקום לא נפגם אך בשל כך שהעורר נדחף אליו בלחצו של ההליך הפלילי. לעיתים אדם מתקשה להפנים את חומרת התמכרותו, עד שהיא מדרדרת אותו לבית העצורים. במקרים מסוג זה, רצונו של אותו אדם להיחלץ מהבור אליו נקלע, באמצעות הסכמה לטיפול בשורש הבעיה שדרדרה אותו לשם, היא שאיפה ראויה, העשויה לסייע להליך שיקומו."

כך גם מוכרת לי היטב פסיקת בית המשפט העליון בבש"פ 4336/19 אברהם ביאדגלין נ' מ"י (4.7.19) שם קבעה כב' השופטת ברק ארז:

"אני סבורה כי אין לבחון את מקרה זה רק מן הפרספקטיבה של הלכת סויסה. העורר מתאים לשחרור לחלופת מעצר ללא קשר לנושא הטיפול, ואך בשל נסיבות חייו הקשות אין בידו להציע חלופה שכזו הנתמכת בסיוע של משפחה... במובן זה אף ללא השיקול הטיפולי נכון להגיע לתוצאה של שחרורו לחלופה המוצעת, שעל פי התרשמותי יש בה כדי לאיין את מסוכנותו. כמובן, העובדה שבמקרה זה החלופה גם בעלת יתרונות טיפוליים היא, בנסיבות העניין, יתרון נוסף".

אלא שבפרשה שבפני לא מתאים המשיב לכל חלופת מעצר אחרת בשל רף מסוכנותו הגבוה שלא ניתן לאיין באמצעות איזוק או מעצר בית.

שירות המבחן אף בדק ערב מגבה ופסל אותו מיכולת לשמש כערב למשיב.

גילו של המשיב אינו צעיר (המשיב בן 34), ולחובתו גם עבר פלילי הקשור לסמים (אם כי המדובר בעבר ישן).

משבחר המשיב פעם אחר פעם להפר החלטות שיפוטיות שאסרו עליו נהיגה ומשבחר המשיב שבע פעמים ברציפות לנהוג רכב כאשר הוא בלתי מורשה לנהיגה, רף מסוכנותו גבוה וחריג, קל וחומר כאשר ברקע המדובר במי שעושה שימוש תדיר וסדיר בסמים מסוכנים (אף שבפרשה שבפני לא מיוחסת למשיב נהיגה תחת השפעת סמים).

מאחר והמשיב לא החל לפני מעצרו כל תהליך גמילה או שיקום, מאחר ואין כל זיקה בין העבירות המיוחסות לו בפרשה שבפני להתמכרותו לסמים, מאחר ואין המדובר במי שהוא בגיר-צעיר מבחינת גילו, מאחר ואין אידיקציה ברורה לסיכויי הצלחת תהליך הגמילה המבוקש, מאחר ורף מסוכנותו של המשיב גבוה וחריג לאור עברו התעבורתי וגם שירות המבחן למבוגרים בתסקירו האחרון מעלה אפשרות של עזיבת המשיב את מתקן השיקום כאפשרות אותה ניתן לצפות כבעלת סיכוי להתממש, ומאחר ואין אנו מצויים בתיקו העיקרי של המשיב והוא לא לקח כל אחריות ביחס לעבירות המיוחסות לו, אני סבור שלא בשלה השעה להליך שיקומי בעוד המשיב עצור.

אני סבור כי הכללים והמבחנים שקבע בית המשפט העליון בפרשת סויסה אינם מתקיימים במקרה דנן, ואין הצדקה להחיל ביחס למשיב זה החרגה מול הכללים הברורים וההגיוניים של פרשת סויסה.

ככל וימצא לנכון המשיב במסגרת תיקו העיקרי (בו אמור להתקיים דיון ממש בקרוב) לקחת אחריות אגב בקשה לעבור הליך שיקומי לקראת טיעוניו לעונש, מן הסתם יבחן בקשה זו המותב שדן בתיק העיקרי ויקבל החלטה מתאימה.

ככל שהדבר קשור להליך המעצר שבפני, אני סבור כי רף מסוכנותו של המשיב כה גבוה, עד כי אין כל הצדקה לאפשר שחרורו לקהילה סגורה שם הפיקוח עליו רחוק מלהיות אפקטיבי כפי שמוחזק המשיב עכשיו מאחורי סורג ובריש לטובת שלום הציבור ובטחונו.

אני דוחה אם כן את בקשת המשיב לעבור ממתקן הכליאה לקהילה סגורה.

לאחר שקבעתי את שקבעתי לעיל, ואפשרות המעבר למוסד גמילה ירד מבחינתי מן הפרק, הצדדים רשאים להשמיע עכשיו עמדתם בפני בכל הקשור להמשך מעצרו של המשיב, והחלטתי הסופית בבקשת המדינה להורות על מעצר המשיב עד לתום ההליכים, תינתן לאחר שאשמע טיעונים אלה.

ניתנה היום, ט"ז חשוון תשפ"ג, 10 נובמבר 2022, בנוכחות הצדדים.